

Fenntartható növényalkalmazás városrehabilitációs környezetben Középső

Ferencváros példáján- kivonat

Lukács Mátyás

2023.11.06.

Diplomamunkám a fenntarthatóságot a zöldfelületek ökoszisztéma szolgáltatásainak és fenntartási feladatainak oldaláról közelíti meg. A fogalmak értelmezése után megvizsgáltam a választott településrész történetét és az intenzív városszerkezeti átalakulás eredményeit. Ezek együttese kimutatta, hogy az elmúlt 40 évben jelentős mértékben nőttek a zöldfelületek, de a közterületek kis mértékben részesültek ebből a növekedésből. Következő lépésben megvizsgáltam a zöldfelületeket, illetve személyes találkozások során megismertem a hozzájuk kapcsolódó igényeket, illetve problémákat. A helyszínelések során fényderült a zöldfelület kialakítások és fenntartások változatosságára, valamint a számos konfliktusra, amik a legintenzívebben fenntartott és legjobb állapotban lévő zöldfelületeket sem kerülik el. Miután megállapítottam, hogy a zöldfelületek rossz állapotának elsősorban nem a fenntartás (vagy annak hiánya) az oka, hanem a konfliktusok, felmértem az összes utcát szakaszokra bontva. A vizsgálatból kiderült, hogy a szakaszok 22%-án nincsenek zöldfelületek, illetve 17%-uknál minimális arányban vannak zöldfelületek. A zöldfelületbővítési lehetőségek még rosszabbak, a szakaszok 80%-ánál egyáltalán nem vagy minimálisan lehet területeket nyerni a zöldítéseknek. A településszerkezet vizsgálatánál szembesültem azzal, hogy a tervezési terület zöldfelületi mutatója kedvező. A 76,5 hektáros terület 32% zöldfelület és ennek a 25 hektárnak a 62%-a közterület elől elzárt zöldfelület, aminek egy része önkormányzati tulajdonban lévő, de közösségi zöldnek felajánlott terület, másik része pedig magánkézben van. A közterületek jellemző növényalkalmazását különböző területek lehatárolásával, kisebb mintat területeken vizsgáltam részletesen.

A vizsgálatok értékelését követően négy fókuszterületet határoltam le, ahol a zöldfelületek fenntartható fejlesztésére dolgoztam ki különböző javaslatokat. Először a fókuszterületeken részletesen megvizsgáltam a növényalkalmazást, a konfliktusokat és környezeti adottságokat, valamint kiszámoltam az egyes zöldfelületi egységekhez tartozó fenntartási feladatokat és ökoszisztéma szolgáltatásokat. A fókuszterületek tervezése előtt meghatároztam alapelveimet a feldolgozott szakirodalmak és a fenntarthatóság általam vett fogalmának fényében. Ezek minden tervezési lépést végig kísérték. A fókuszterületek zöldfelületfejlesztési terveinél nagy hangsúlyt kapott a növényalkalmazás, a konfliktusok megelőzése, feloldása és a fenntartható kialakítás. Az ez alapján módosított fenntartási feladatokkal és zöldfelületi egység területekkel újra kalkuláltam az ökoszisztéma szolgáltatások mértékét és a fenntartási feladatokat. Ez alapján megállapítottam, hogy az általam alkalmazott összes módszer javítja a dolgozatomban értelmében vett fenntarthatóságot.

A terület zöldfelületfejlesztési koncepció elkészítéséhez, az alkalmazott módszereket és a terület adottságait összehangolva, fejlesztési kategóriákat határoztam meg, az elsődleges fejlesztések szerint. Következő lépésként fenntartási övezeteket jelöltem ki, amik a fenntartási munkák kategorizálását segítik. Végül tíz beavatkozási területet jelöltem ki, ahol a beavatkozások hatásai erőteljesebben érvényesülnek.

Végig vettem a fejlesztési, kialakítási és fenntartási technológiákat, a dolgozat előzetes eredményeire építve. A kialakítást és a fenntarthatóvá tervezett felületek fenntartási feladatainak különbségét dolgoztam ki.

Végül foglalkoztam a várható hatások feldolgozásával. Itt az egyértelmű kedvező ökológiai hatások mellett sorra vettem az egyéb társadalmi, gazdasági aspektusokat. Összességében elmondható, hogy a dolgozatban feldolgozott fenntarthatósági megoldások hatásai minden szempontból kedvezők, jelentéktelen negatív következményeik, pedig környezeti neveléssel csökkenthetők. A beavatkozásokkal nem csak az élhető városok eszméje hozható közelebb, de javítható a zöldfelületekkel való kapcsolat minden oldalról. Ez hosszútávon nem csak a fenntartható zöldfelületek széleskörű elterjedését, de a hozzájuk kapcsolódó előnyös hatások exponenciális növekedését is eredményezheti.

Dolgozatomban a kitűzött célt elértem, **Középső Ferencváros zöldfelületfejlesztési koncepcióját** elkészítettem. Ezen kívül, a magam számára fontos célok közül, megismertem a **fenntartható zöldfelületek kialakításának jelenlegi módszereit** és alkalmazási lehetőségeiket, megalkottam egy **ökoszisztéma szolgáltatásokkal kapcsolt fenntartási munka kalkulációt** és **részletesebben megismertem a fenntartható növények alkalmazásának metódusait**.